

DECRET DE LA PROGRAMACIÓ DE L'OFERTA EDUCATIVA I DEL PROCEDIMENT D'ADMISSIÓ: EL DEPARTAMENT FA POC (O RES) CONTRA LA SEGREGACIÓ

La tardor del 2018, el Departament va signar el Pacte contra la Segregació Educativa impulsat pel Síndic de Greuges. En aquest document, el Síndic i el Consell Escolar de Catalunya feien algunes recomanacions a l'Administració per evitar la concentració d'alumnes de determinades característiques en alguns centres o evitar la deriva de competència creixent entre escoles.

Fruit d'aquests compromisos, el Departament ha presentat el projecte de Decret de programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya. Així mateix, aviat farà públic un nou decret sobre concerts educatius.

Aquest decret, que servirà per regular l'admissió dels alumnes al sistema educatiu, aporta algunes novetats respecte a la normativa anterior, les més destacades de les quals són:

- L'obligatorietat de la coeducació (art. 3.2), segons la qual, i d'acord amb l'art. 43.1.d de la LEC, no es poden establir discriminacions per raó de gènere en l'accés als centres sufragats amb fons públics.
- La creació d'oficines municipals d'escolarització en poblacions de més de 20.000 habitants (arts. 16-17) com a referents principals a l'hora d'informar i orientar en el procés de matriculació.

- L'intent de posar ordre a les polítiques d'autopromoció dels centres (art. 5 i 17.2.e).

- La creació de zones educatives a l'efecte del procediment d'admissió i de la programació de l'oferta educativa i l'establiment de criteris per a la seva delimitació.

- L'atribució al Departament de la programació dels grups i llocs escolars de tots els centres sufragats amb fons públics, amb participació dels ajuntaments.

- L'establiment d'un nou barem per determinar l'accés als centres (annex 1), on desapareix, per exemple, la puntuació per ser fill d'exalumne (un factor que tendia a l'endogàmia, especialment accentuada en algunes franquícies privades).

- L'aparició dels conceptes d'«escolarització equilibrada», en el sentit que condiciona els centres d'una mateixa zona a tenir percentatges similars pel que fa a alumnat amb necessitats educatives especials i específiques (art. 49) i de «segregació escolar» (art. 50), que «obliga» les administracions educatives a programar i planificar oferta educativa per assegurar un repartiment equitatiu.

- I altres mesures en línies similars com “la possibilitat d'establir reserves diferents, pel que fa a alumnes amb NEE”, entre centres d'una mateixa àrea d'escolarització, la reducció del nombre màxim d'alumnes per grup, l'establiment d'una proporció màxima d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, el tancament de grups a partir de l'inici de curs o la limitació d'alumnat en centres amb una alta proporció de NEE.

Ara bé, les intencions són moltes, les concrecions són poques, i les possibilitats són mínimes. De fet, les patronals de les escoles concertades han sortit en tromba contra les intencions del Departament, i el cert és que l'arquitectura legal basada en les lleis orgàniques i la LEC mateixa, condescendent i laxa amb les pràctiques abusives dels centres concertats, poden convertir en paper mullat les millors intencions.

D'altra banda, tampoc no resulten creïbles aquelles mesures que impliquen més recursos (com ara la limitació d'alumnes amb NEE als centres o la inclusió), perquè l'experiència recent demostra que no es pot confiar en aquest Departament. Només cal recordar l'incompliment flagrant i sistemàtic del Decret d'inclusió, que, acompanyat d'una memòria econòmica, no ha estat capaç, ni de lluny, d'acostar-se als recursos previstos. I la realitat és que aquests incompliments han generat un malestar molt profund en la comunitat educativa i un descrèdit total dels responsables polítics d'Educació.

USTEC-STEs (IAC) ha fet un vot particular contra aquest decret en el si del Consell Escolar de Catalunya, de la mateixa manera que tampoc no va signar el Pacte contra la Segregació, perquè, més enllà de la retòrica i les bones intencions, la normativa (i, sobretot, els fets) no faran convertir les paraules en fets i perquè a la pràctica no ataca a

fons la qüestió de la segregació com sí que pretenia fer la ILP d'Educació que vam promocionar amb dos centenars d'entitats educatives i el suport de 95.000 signatures.

Les nostres raons per rebutjar aquest Decret són:

- No es contempla la supressió dels concerts educatius, que és una causa flagrant de segregació. Mentre es mantingui una doble xarxa (i sobretot quan la concertada és molt poc supervisada per l'Administració i impermeable a les polítiques d'equilibri i repartiment), mantindrem un sistema educatiu profundament inequitatiu.

- Hi ha massa marge de maniobra d'un Departament que no creu en la lluita contra la segregació. Malgrat l'obligació de controlar la segregació, l'experiència demostra que el Departament acaba sent massa procliu a cedir davant les pressions de la concertada i, a escala municipal, a unes forces vives locals que fan servir l'escola privada per blindar privilegis. El decret no comporta cap obligació a l'Administració, que, a la pràctica, pot programar de manera arbitrària. El fet que cada any tanqui línies públiques és una prova de la manca de sinceritat del Departament.

- No estableix mesures reals de tractament de la diversitat i la inclusió, la més important de les quals consisteix en la reducció dràstica de les ràtios. Tots els estudis seriosos de les facultats de pedagogia assenyalen que els principals beneficiaris de les ràtios baixes són alumnes provinents d'entorns socioeconòmics desfavorits.

- No estableix mesures concretes i eficaces que impliquin el repartiment d'alumnes amb necessitats educatives específiques, i encara menys dels provinents d'entorns socials desfavorits.

- Es queda curt respecte al control de les pràctiques que indueixen els centres educatius a competir. No evita la publicitat agressiva de l'escola privada, ni que les jornades de portes obertes acabin esdevenint una fira comercial. De fet, ha estat el Departament mateix, amb el creixent poder de les direccions, o mitjançant una munió de projectes singulars, qui ha estimulat la competència entre centres, a la recerca de famílies amb el màxim capital cultural.

- No contempla la universalitat en la gratuïtat de serveis educatius importants, com ara el lleure, els serveis de menjador, les sortides pedagògiques o el material escolar. La conseqüència automàtica que aquests serveis siguin de pagament és la desigualtat, que és la que genera la segregació. Un govern responsable hauria d'utilitzar els diners públics perquè, a les escoles, les desigualtats d'origen hi quedessin compensades.

Per tot això el nostre sindicat, demana un nou projecte de decret que serveixi realment per evitar que l'escola esdevingui un mecanisme de reproducció social i que, en canvi, ajudi a equilibrar, des de les aules, una societat malauradament desigual.